

การประชุม “5 ปีอนุวัติการพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ”

ในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2554 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้จัดประชุม “5 ปีอนุวัติการพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ” ขึ้นที่โรงแรมมารวย การ์เด้นท์ กรุงเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักและความรู้ความเข้าใจต่อพันธกรณีพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพและประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การดำเนินงานตามพิธีสารฯ รวมทั้งฉลองครบรอบห้าปีการเข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ ของประเทศไทยให้กับหน่วยงานต่างๆ ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไป

สืบเนื่องจากประเทศไทยเข้าเป็นภาคีพิธีสารฯ เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 เป็นผลให้ประเทศไทยมีข้อผูกพันที่จะต้องการดำเนินการตามพันธกรณีของพิธีสารฯ ในการสนับสนุนให้มีการป้องกันในระดับที่เพียงพอในเรื่องของความปลอดภัยสำหรับการเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดน การดูแล และการใช้ประโยชน์สิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม ซึ่งเป็นผลมาจากเทคโนโลยีชีวภาพสมัยใหม่ที่อาจมีผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยิ่งยั้งนี้โดยคำนึงถึงความเสี่ยงต่อสุขภาพของมนุษย์ ในการดำเนินงานที่ผ่านมาสรุปได้ว่า

- กรมวิชาการเกษตร มีการกำกับดูแลการเคลื่อนย้ายพืชดัดแปลงพันธุกรรมข้ามแดน โดยใช้อำนาจตาม พ.ร.บ. กักพืช พ.ศ. 2507 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. กักพืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 และ พ.ร.บ. กักพืช (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2551

- กรมประมง โดยคณะกรรมการระดับสถาบันด้านความปลอดภัยและความหลากหลายทางชีวภาพของกรมประมง ทำหน้าที่กำหนดแนวทางในการกำกับดูแลการอนุญาตนำเข้า ส่งออก และนำผ่านสัตว์น้ำและพืชน้ำที่ได้รับการดัดแปลงพันธุกรรม โดยกระบวนการอนุญาตอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ.การประมง พ.ศ. 2490 พ.ร.บ. ว่าด้วยการส่งออกป่นอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา มีการกำกับดูแลเกี่ยวกับอาหารดัดแปลงพันธุกรรม โดยอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. อาหาร พ.ศ. 2522 และประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 251) พ.ศ. 2545 เรื่องการแสดงฉลากอาหารที่ได้จากเทคนิคการดัดแปลงพันธุกรรมหรือพันธุวิศวกรรม

- กรมศุลกากร ได้พัฒนาระบบ e-custom เพื่อจัดการการนำเข้าและส่งออกสินค้า ซึ่งสามารถรองรับการจำแนกระบุสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมได้ และมีการตรวจสอบพิกัดศุลกากรและการตรวจสอบสินค้าดัดแปลงพันธุกรรมที่จัดเป็นสินค้าประเภท Red Line ที่จะต้องได้รับใบอนุญาตจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงบ่ายของวันประชุมได้มีการนำเสนอกฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการรับผิดชอบและชดใช้หากเกิดความเสียหายจากสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมได้แก่ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ร.บ.ว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 พ.ร.บ. กักพืช พ.ศ. 2507 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. กักพืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542 พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และพ.ร.บ. ความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551

นอกจากนั้น ในการประชุมครั้งนี้ยังได้มีการเปิดตัวเว็บไซต์ศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความปลอดภัยทางชีวภาพของประเทศไทย (Biosafety Clearing-House: BCH) <http://bch-thai.onep.go.th> อย่างเป็นทางการเพื่อการเชื่อมโยงและเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานตามพิธีสารฯ และด้านความปลอดภัยทางชีวภาพของประเทศ

สำหรับการอนุวัติการพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ ในระยะสองปีข้างหน้าควรเป็นการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ทางกลยุทธ์ของแผนกลยุทธ์พิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ 2011-2020 ซึ่งได้รับการรับรองแล้วในที่ประชุมสมัชชาภาคีพิธีสารฯ สมัยที่ 5 (COP-MOP 5) และประเด็นสำคัญการดำเนินงานตามมาตรา 18 การดูแลขนส่ง บรรจุ และจำแนกระบุ ซึ่งในเรื่องนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการหารือกันถึงระบบที่เหมาะสมต่อไป